

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.12.21.
COM(2016) 816 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A
TANÁCSNAK**

**A jelenlegi állás és a lehetséges további lépések a vízümpolitika területén egyes
harmadik országokkal fennálló kölcsönösség nélküli helyzet tekintetében (az április 12-i
közlemény nyomomonkövetése)**

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2016. április 12-én közleményt tett közzé a vízümpolitika területén egyes harmadik országokkal fennálló kölcsönösség nélküli helyzet jelenlegi állásáról és a lehetséges további lépésekről¹. E közleményben megállapította, hogy a nyolc harmadik országgal kapcsolatban bejelentett kölcsönösség nélküli helyzetek túlnyomó többségét a Bizottság aktív támogatásával megoldották. Amennyiben azonban az érintett harmadik ország 2016. április 12-ig nem szüntette meg a vízumkötelezettséget, a 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet arra kötelezi a Bizottságot, hogy fogadjon el felhatalmazáson alapuló jogi aktust, amelyben 12 hónapra felfüggeszti az adott harmadik ország állampolgárainak vízummentességét. A rendelet azt is előírja, hogy a Bizottságnak figyelembe kell vennie a vízummentesség felfüggesztésének az EU és tagállamai külkapcsolataira gyakorolt következményeit. Ezért az áprilisi közlemény hangsúlyozta továbbá annak fontosságát, hogy az Európai Parlament és a Tanácsot maradéktalanul bevonják a kölcsönösségi mechanizmus alkalmazásába, valamint – a vízummentesség felfüggesztésének politikailag rendkívül érzékeny jellegére tekintettel – értékelte, hogy milyen következményekkel és hatásokkal járna az érintett harmadik országok állampolgárai vízummentességének felfüggesztése, továbbá felkérte az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy az értékelés fényében sürgősen kezdjenek megbeszéléseket, és foglaljanak állást a legmegfelelőbb további lépésekről.

A Bizottság 2016 júliusában nyomon követésként felmérte az április és július közötti előrehaladást, és meghatározta a teljes körű vízumkölcsönösség megvalósításával kapcsolatos következő lépéseket². A Bizottság üdvözölte, hogy Bruneivel megvalósult a teljes körű vízumkölcsönösség. Ami Kanadát illeti, a Bizottság várakozással tekintett az EU és Kanada közti csúcstalálkozóra, amely lehetőséget adott a bolgár és a román állampolgárokkal szembeni vízumkötelezettség eltörlésével kapcsolatos kézzelfogható haladás megerősítésére. A Bizottság megállapította továbbá, hogy az Egyesült Államok nem került közelebb a bolgár, a horvát, a ciprusi, a lengyel és a román állampolgárok vízumkötelezettségének megszüntetéséhez. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy valamennyi lehetőséget megragadva – és az érintett tagállamokkal koordináltan – folytatja a Kanadával és az Egyesült Államokkal való teljes körű vízumkölcsönösség elérésére tett erőfeszítéseket az eredmények megvalósításának felgyorsítása érdekében, és még az év vége előtt beszámol a további előrehaladásról.

E közlemény felméri a 2016 júliusa óta a fennmaradó két országgal folytatott megbeszéléseken elért további előrehaladást. A közlemény mindenekelőtt beszámol a Kanadával kapcsolatban elért kézzelfogható eredményekről, valamint az Egyesült Államokkal folytatott megbeszélések állásáról, és meghatározza a következő lépéseket.

II. A JÚLIUSI NYOMONKÖVETÉSI KÖZLEMÉNY ÓTA A TELJES KÖRŰ VÍZUMKÖLCSÖNÖSSÉG FELÉ TETT ELŐRELÉPÉSEK

Kanada (értésítést küldött: Bulgária és Románia)

Kanada tekintetében a júliusi nyomonkövetési közlemény megállapította, hogy a megelőző hónapok folyamán intenzívebbé váltak a legfelsőbb politikai szintre is kiterjedő konstruktív tárgyalások, valamint a kanadai kormány elkötelezettebbé vált az iránt, hogy folytassa az

¹ COM(2016) 221 final, 2016. április 12. (a továbbiakban: az áprilisi közlemény).

² COM(2016) 481 final, 2016. július 13. (a továbbiakban: a júliusi nyomonkövetési közlemény).

együttműködést EU-val a minden uniós polgárra kiterjedő teljes vízumkölcsonösség elérése érdekében. A Bizottság – az eredmények megvalósulásának felgyorsítása céljából Romániával és Bulgáriával koordináltan – folyamatosan törekedett a teljes vízumkölcsonösség megvalósítására, valamint várakozással tekintett az EU és Kanada közti csúcstalálkozóra, amely lehetőséget adott a bolgár és a román állampolgárokkal szembeni vízumkötelezettség eltörlésével kapcsolatos kézzelfogható haladás megerősítésére.

Az említett intenzív és koordinált erőfeszítéseket, valamint az EU és Kanada közötti folyamatos egyeztetést követően Kanada a 2016. október 30-án Brüsszelben tartott 16. EU–Kanada csúcstalálkozót megelőzően világos ütemtervet terjesztett elő a teljes körű vízumkölcsonösség elérésére.

A kanadai kormány közölte³, hogy részleges vízummentességet kíván megvalósítani a Kanadába utazó, erre jogosult román és bolgár állampolgárokra vonatkozóan. 2017. május 1-jétől azoknak a román és bolgár állampolgároknak, akik az elmúlt 10 évben kanadai ideiglenes tartózkodási vízummal rendelkeztek, vagy akik jelenleg érvényes amerikai nem bevándorlási célú vízummal rendelkeznek, nem kell ideiglenes tartózkodási vízummal rendelkezniük, és vízum helyett elektronikus utazásengedélyezés segítségével utazhatnak be Kanadába vagy utazhatnak át az országon. A kanadai kormány 2017. december 1-jétől szándékozik megszüntetni a bolgár és román állampolgárok vízumkötelezettségét. Az EU–Kanada csúcstalálkozón tett együttes nyilatkozatban⁴ megerősítették Kanada említett döntését, miszerint 2017-ben minden bolgár és román állampolgár esetében megszünteti a vízumkötelezettséget.

A Bizottság üdvözli Kanada döntését, hogy 2017. december 1-jétől minden Kanadába utazó bolgár és román állampolgár esetében megszünteti a vízumkötelezettséget. A Bizottság mostantól mindkét tagállammal és Kanadával is párbeszédet folytat majd annak érdekében, hogy a teljes körű vízumkölcsonösség az elfogadott határidőn belül megvalósuljon.

Egyesült Államok (értesítést küldött: Bulgária, Horvátország, Ciprus, Lengyelország és Románia)

A júliusi nyomkövetési közleményben megállapítást nyert, hogy a politikai és szakmai szintű kapcsolatok erősödése ellenére az Egyesült Államokkal nem következett be a kanadaihoz hasonló előrelépés. Az Egyesült Államok nem került közelebb a bolgár, a horvát, a ciprusi, a lengyel és a román állampolgárok Egyesült Államokba történő utazására vonatkozó vízumkötelezettség megszüntetéséhez. A Bizottság ezért – az öt érintett tagállammal koordináltan – az összes releváns fórumon folytatja az Egyesült Államokkal való teljes vízumkölcsonösség elérésére irányuló erőfeszítéseket, minden lehetőséget megragadva arra, hogy feltérképezze a további lépéseket és a választási lehetőségeket, illetve az e célkitűzés megvalósítása érdekében szükséges intézkedéseket.

³ <http://news.gc.ca/web/article-en.do?nid=1145359>

⁴ Az együttes nyilatkozat 20. pontja a következőképpen szól: „Üdvözljük és elismerjük a fokozott mobilitásért, beleértve a Kanada–EU partnerségi megállapodásban előírányzottaknak megfelelő, az Európai Unió és Kanada közötti, valamennyi állampolgárunkra kiterjedő vízummentes utazást is. Kanada azon döntése, miszerint 2017 végén minden bolgár és román állampolgár esetében megszünteti a vízumkötelezettséget, tovább fogja erősíteni a Kanada és Európa között meglévő szoros kulturális, oktatási, családi és üzleti kapcsolatokat.” (<http://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2016/10/30-eu-canada-declaration/>).

Az Egyesült Államok vízummentességi programjába való bekapcsolódás feltételeit a Kongresszus által elfogadott jogszabály határozza meg. Az amerikai kormány ezt a programot valósítja meg, és a hatályos jogszabály alapján nem jogosult engedélyezni a program új partnerországokra való kiterjesztését, amennyiben azok nem felelnek meg a jogi kritériumoknak.

A 2016. szeptember 8-i EU–USA bel- és igazságügyi vezető tisztviselői szintű ülésen az uniós oldal teljes körű vízumkölcsonosságot sürgetett, az Egyesült Államok viszont kifejtette, hogy a Belbiztonsági Minisztérium számára az az elsődleges, hogy fenntartsa az amerikai vízummentességi programot, és az betöltse szerepét az Egyesült Államok biztonságának garantálása terén. Ezért a Belbiztonsági Minisztérium azon dolgozik, hogy maradéktalanul megvalósítsa a vízummentességi program biztonságának fokozását, amiről a Kongresszus 2015 decemberében határozott. A Belbiztonsági Minisztérium hangsúlyozta, hogy a Kongresszus továbbra is szoros figyelemmel kíséri a programot, és több meghallgatáson bírálat tárgyává tette azt, ahogyan az amerikai kormány a jogszabály által előírt vízummentességeket alkalmazza. A Belbiztonsági Minisztérium nagyra értékelte az EU külső határigazgatásának megerősítésére irányuló uniós erőfeszítéseket, valamint a biztonság terén elfogadott új jogalkotási aktusokat. Mindazonáltal egyértelművé tette, hogy a vízumkötelezettség alá tartozó öt tagállam rövid távon várhatóan nem csatlakozhat a vízummentességi programhoz. E tagállamok nem felelnek meg az amerikai törvény által meghatározott, a vízumkiadás elutasításának 3 %-os arányára vonatkozó követelménynek, és így nem jogosultak a vízummentességi programban való részvételre. A Belbiztonsági Minisztérium megismételte továbbá, hogy az amerikai állampolgárok vízummentességének ideiglenes felfüggesztése teljesen ellentétes hatást érne el a kölcsönös vízummentesség megvalósítása szempontjából.

A 2016. december 4–5-én Washingtonban tartott EU–USA bel- és igazságügyi miniszteri találkozón megerősítették ezt. Az Európai Unió ismét hangsúlyozta annak fontosságát, hogy mielőbb teljes vízumkölcsonosság valósuljon meg az Egyesült Államokkal. Döntés született arról, hogy az új amerikai kormánnyal folytatják a szóban forgó munkát.

Az előző jelentéstételi időszakhoz hasonlóan nem került sor előrelépésre a bolgár, a horvát, a ciprusi, a lengyel és a román állampolgárok Egyesült Államokba történő utazására vonatkozó vízumkötelezettség megszüntetése terén. 2016. november 8-án elnök- és kongresszusi választásokat tartottak. A Bizottság az új amerikai kormány teljes körű megalakulását követően – az öt érintett tagállammal koordináltan – haladéktalanul erőfeszítéseket tesz a teljes vízumkölcsonosság elérésére.

A 2017 első felében esedékes következő EU–USA bel- és igazságügyi miniszteri és vezető tisztviselői szintű találkozó alkalmat ad majd arra, hogy megállapodjunk az új kormánnyal e célkitűzés megvalósításának mikéntjéről. Mivel az amerikai Kongresszus központi szerepet játszik a megoldás megtalálásában, a Bizottság azt ajánlja továbbá, hogy (az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek) a legteljesebb mértékben használják ki a parlamentek közötti kapcsolatokat.

III. AZ ÁPRILISI KÖZLEMÉNYRE ÉS ANNAK JÚLIUSBAN ISMERTETETT NYOMON KÖVETÉSÉRE VÁLASZUL KIALAKÍTOTT ÁLLÁSPONT

A Bizottság 2016. október 12-én beszámolt a helyzet állásáról az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának. Az elnök úgy foglalta össze a bizottság álláspontját, hogy a Bizottság az uniós jog alapján köteles felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadásával felfüggeszteni azon vízummentes országok állampolgárainak az EU-ba történő vízummentes utazását, amelyek nem alkalmaznak kölcsönös vízummentességet. 2016. december 14-én egy szóbeli kérdés nyomán az Európai Parlament plenáris ülésén további eszmecserére került sor, ahol a felszólaló képviselők többsége ugyanezt az álláspontot képviselte, bár elismerték, hogy a vízummentesség felfüggesztése kihatna a transzatlanti kapcsolatokra, továbbá hogy szükség van az intézmények közötti együttműködésre.

A Tanács az előző három hónaphoz hasonlóan nem vitatta meg az ügyet.

IV. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság üdvözli a kanadai kormány döntését, hogy 2017 decemberéig minden bolgár és román állampolgár esetében megszünteti a vízumkötelezettséget, és mostantól mindkét tagállammal és Kanadával is párbeszédet folytat majd annak érdekében, hogy a teljes körű vízumkölcsönösség az elfogadott határidőn belül megvalósuljon. Ez az előrelépés – amelyet az áprilisi közleményben meghatározott további lépéseknek megfelelően, valamint a bolgár és a román kormánnyal, és az Európai Parlament képviselőivel folytatott jó együttműködés alapján sikerült elérni – azt igazolja, hogy lankadatlan elkötelezettség és türelmes diplomáciai párbeszéd révén kézzelfogható eredmények valósíthatók meg a teljes vízumkölcsönösség felé történő előrehaladás terén.

Az Egyesült Államok tekintetében a Bizottság megjegyzi, hogy az előző jelentéstételi időszakhoz hasonlóan az elmúlt öt hónap során az Egyesült Államok – részben a választási időszak miatt – nem került közelebb a bolgár, a horvát, a ciprusi, a lengyel és a román állampolgárok Egyesült Államokba történő utazására vonatkozó vízumkötelezettség megszüntetéséhez. Az új amerikai kormány megalakulását követően a Bizottság – az öt érintett tagállammal koordináltan – haladéktalanul erőfeszítéseket tesz majd a teljes vízumkölcsönösség elérésére, és arra törekszik, hogy 2017 első felében megállapodást érjen el az e célkitűzés megvalósításához szükséges további lépésekről.

A Bizottság továbbra is szorosan együtt fog működni az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal annak érdekében, hogy az Európai Unió egységes álláspontot képviseljen ezzel a fontos üggyel kapcsolatban, és 2017. június végéig beszámol az elért további eredményekről.